

3/

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. ΠΕΛ. III 62/1970

Α'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑ, 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

15-30/1/1970.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) *Π. ανυπερίον...*
(παλαιότερον ὄνομα :), Ἐπαρχίας *Π. υφίας,*
Νομοῦ *Μ. Ε. Ε. Π. νίας*.....
2. Ὄνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Κωνσταντίνος*
Καρανιολάκης ἐπάγγελμα *Δι. δάσκαλος...*
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις *Π. Σταλίδιον. Μ. Ε. Ε. Π. νίας*
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... *τρία*.....

3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Φίλιππος Π. ανυπερίον*.....

ἡλικία *57*..... γραμματικαὶ γνώσεις *Β' Ἑλληνικῶν Σχολείων*
..... τόπος καταγωγῆς *Πανυπερίον*.....

β) *Κωνσταντίνος Κ. ανυπερίον* *ἐπὶ 73* *Παρατηρήσεις*
ἐπὶ Πανυπερίον *τινῶν*
Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προσερίοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων *Διὰ τὴν ἀγορὰν προσερίοντο καὶ ἀφελὰ*
καὶ πεδινὰ χωράφια, ἐνῷ διὰ βοσκὴν ποιμνίων καὶ ἄφελον
μαὶ τὰ πρὸς ὄρειν ἀκρον ἀφελόμενα.
Ὑπῆρχον αὐταὶ χωριστὰ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; *ὀχι, ἀλλὰ ὀχι*.....
- 2) Εἰς πόλους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας ("Ἑλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητα· δ) εἰς μονὰς κλπ.
Εἰς... φ.ν. οἰκία... π.ρ. οἰκία.....
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του *Διατηρεῖ τὴν περιουσίαν ἐφ' ὅσον ἐξακολουθεῖ να*
βυζαζετὰ τὰ ἐξέδραμα τῶν ἐν. ἐν. ἀπὸ καὶ
τῶν χωρίων παίρνει τὸ μερίδιόν του. Τὸ
μερίδιον τοῦ πατρὸς διανέμεται μετὰ τὸν
θάνατόν του.

- β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ;

Ἀσχολοῦνται... εἰς... ἀμφοτέρας.....

- 2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ... *Ἀσχολοῦνται.....*

- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων· ποῖοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους· ὡς ἄτομα ἢ με δλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

Δεν... ἀπασχάν... τοι... ἡλιαῖχοι. Οἱ μὲν δυνάμενοι καὶ ἐργαζομέναι καὶ κτήματα. καὶ... εἰς... ὅλους γενοχούς

- 2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοί, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακατόροι κλπ.) *Σέμπροι.* Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

οἱ αἰ... αἰαί... καὶ... ἡλιαῖχοι... γενοχούς.....

- 3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα;) *εἰς... εἰδος.*

- 4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι· ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον· ἡμερομισθίον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; *Ἐχρησι-*

μοποιοῦντο... ἄνδρες καὶ γυναῖκες. ἐν τοῦ αὐτοῦ χωρίου... ἀμφοτέρωθεν... εἰς... εἰδος... ἢ εἰς χρήμα.

- 5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; ... *Ὀχι.....*

- 6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ, ἐπὶ γαίαν δι' ἀνέυρεσιν ἐργασίας ; ... *εἰς... τοῦ χωρίου καὶ χωρία... ἀπὸ... δεν.*

ἐξ αὐτοῦ χωρίου... εἰς... τοῦ ἰδίου καὶ κτήματα.

- β) Ἐπὶ γαίαν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται. *Ναί.* ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρამατευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; ...

- δ'. 1) Πώς έλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμίας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

Ἐλιπαίνοντο με ἔλαιον τῶν τρωπικῶν ὡς ἀνωτέρω.....

- 2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; *τὸ 1932.....*

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; *τὸ σιδηροῦν μονόφτερον ἀπὸ τὸ 1925. τὸ δίφτερον ἀπὸ τὸ 1950. ἄλλαι μηχαναὶ ἀπὸ τὸ 1925.....*

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; *Μονόφτερον κατασκευάζει ὁ Σ. Σ. τῶν ἐλλ. π.ε.δ.α χειρογραφία, ἐνῶ δίφτερον εἰς ἐπιμελὲς. Ἡ προμήθεια αὐτοῦ ἐγένετο ἀπὸ σιδηροκατασκευῶν γεωγονικῆς πύλης.*

Π.ε.δ.α χειρογραφία, ἐνῶ δίφτερον εἰς ἐπιμελὲς. Ἡ προμήθεια αὐτοῦ ἐγένετο ἀπὸ σιδηροκατασκευῶν γεωγονικῆς πύλης.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. χερούρι... 4... ὕψος... 7. βλαβήρι. 10. αἰρ. δι.

2. καυλὸς. 5... γ. τ. γ. 8. καυλὸς.

3. ἀλετράποδα 6. β. π. α. θ. η. 9. α. β. γ. α. τ. β. ρ. α.

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) *ἀπὸ τὸ 1965.....*

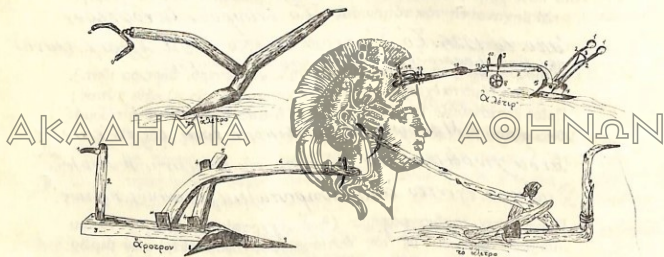
- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ *δὲν χρησιμοποιεῖται, λόγω ἀνωμαλίας ἐδάφους.*

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν) *Δεν χρησιμοποιεῖται*

5) Μηχανή ἀλωνισμού *Ἀπό τὰ 1956*.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκευάζει (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον *Στασις γεωργ. κατασκευάζει τὸ ἄροτρον του*.....

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. <i>Χειρολαβή</i>	6. <i>Σταλάρι</i>	11. <i>χάτζος</i>
2. <i>Χεραῖρι</i>	7. <i>κλειδί</i>	12. <i>τραβηκτό</i> ...
3. <i>ἀρετροπόδα</i>	8. <i>φ. ζερὰ</i>	13.
4. <i>Σφονα</i>	9. <i>ν. ν. ι.</i>	14.
5. <i>Σπ. ἀδν</i>	10. <i>ρεγυλατόροι</i>	15. <i>αλκιδί</i>

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησην).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

*Ἡ τ. α. γ. α. ι. εἶναι. μ. ι. α. μ. α. ρ. γ. α. δ. ι. α. ζ. ο. ν. ἀροτρία-
σιν. ὅλων. τῶν. εἰδῶν. τῶν. χωραφιδῶν.....*

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; *Σοξοειδές.....*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; *Ναι.....*

χειρὶσθαι

ΔΟΗΝΩΝ

εἶναι

*Κατασκευάζεται. α. ι. α. ζ. ο. ν. ξ. ο. ν. α. ι. εἶναι.
εἰδῶν.....*

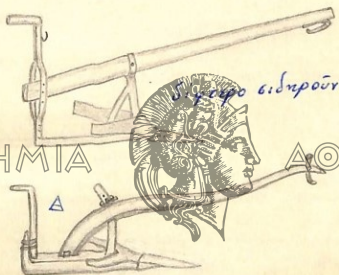
- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαῖ κλπ.).....

Πριόνι, σκεπάρι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαῖ.....

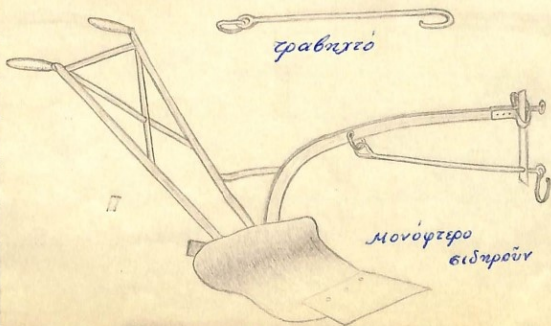

1
Σελίς 4 ἀριθ. 2 καί 3

Ἡ μορφή τοῦ παλαιῦ ξυλίνου ἀρόστρου ἦτο ὅμοια μέ τοῦ ἐκφερίνου. Αἱ διαφοραί τῶν χρησιμοποιουμένων ἀρόστων, ἀπό τὰ εἰκονιζόμενα εἰς τὸ ἐρωτηματολόγιον, φαίνονται εἰς τὰ παρατιθέμενα κατωτέρω ἰχνογραφήματα.

ἀλέτρι ξυλίνου

Τὸ ψέξιμο τῶν βωδίων γίνεται ὡς ἑξῆς:

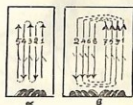
Ὁ ψευδοδάστυς βάσει τὰ βόδια τὸ ἐν πλησίον τοῦ ἄλλου καὶ περὶ τὸν σθένος τοὺς (αὐχένα) τίς ψεύβει μὲ τὸ ἀνοιχτὸ πρὸς τὰ ἑαυτοῦ. Πιάνει κατόπιν τὸν ψυχὸ καὶ πιάνει τὸ ἄκρον τοῦ εἰς τὸν αὐχένα τοῦ ἐνὸς βωδιοῦ, γυρίζοντας συγχρόνως τὴν ψεύβει μὲ τὸ ἀριστερὸ τοῦ χερί πρὸς τὰ ἑαυτοῦ καὶ περνώντας τὴν εἰς τρύπες τοῦ ψυχῶ. Ἐπειτα περὶ τὸ ψεύβει εἰς τρύπες τῆς ψεύβει, καὶ ἔχοντες ἀπὸ τοῦ ψυχῶ. Ἀπὸ ψεύβει ἔχει τὸ ἑνὸς ψυχῶ καὶ τὸ ἴδιον καὶ τὸ ἄλλο. Πιάνει ὑστέρᾳ τὸ ἄκρον ἀντίμετα εἶτα δύο βόδια καὶ περὶ τὸ ἄκρον τοῦ ἄλλου, ὅπου εὐρίσκεται ἡ ὑποδοχὴ τοῦ ψευδοδαῖ, μέσα εἰς τὸ γούρι. Βάσει κατόπιν τὸ ψευδοδαῖ εἰς τὸν καὶ δὲν ἀποφινέει τώρα ^{παρὰ} νὰ δέσῃ τὴν χοίριαν (χοίρι), μὲ τὴν ὁποίαν εἶναι δεμένη ἀπὸ τοὺς αἰράτα (τῆπια), εἰς τὸ πρὸς τὰ ἑξῶ ἀπὸ τοῦ αἰράτου βωδιοῦ καὶ εἰς τὸ χερσὶ τοῦ ἀπὸ τοῦ καὶ νὰ ἀρχίσῃ τὸ ὄργημα.

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακὰς (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὥς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α) ;

Ὁργώνεται κατ'εὐθείαν γραμμὴν με εὐθεία.
ἢ με διάφορα ἐνδερύνια ἀλλήτρια.....

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὥς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Ὁργώνεται περιφερειακῶς με μονόφυτρο ἐνδερύνιο ἄροτρον.

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρῇσιν εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἄκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σπορίδες, ντάμπες, σιασιές, μεσοδράδες κ.λ.π.) ; ἔχινεται καὶ γίνεται κακὰ. Συρί-
δας, αἰ. ὁπλοῖται ἀντιπλοῖται. ἑποριές.....

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά) ; με αὐλακιάν ;

Μ.ε. αὐλακιάν.....

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον ; εἰς πλυν. περὶ πλυν. ἀγροῦ. τὴν...
ἀγροῦν γίνεται με τὰ δίκτυα.....

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρῇσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὄνι : καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. ὅταν αὐτὴν ποῖ.
ἐδάφους τὸ ἐπικρατεῖται γίνεται ἀντιπλοῖται. σπέρνεται.
ταῖς παλαιαῖς αὐλακῶν, διαφραγμέναις πλεονεχίται.

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων.

..εἰς... ὅλα... τὰ... ὀργώματα.....

γ) Ἀροτρίσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα εἰνόντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

Γίνεται... ἓνα... ὄργωμα, μετὰ... τὰ... Πρωτοβρίσια
δυσπραγία... τὰν... Σεπτέμβριον... ἢ... Οκτωβρίον,
αὐτοβρίσιον... ἀκκάρια... Δεύτερον... ὄργωμα
γίνεται... ἀμέσως μετὰ τὴν... σπορὰν... ἀπὸ... Νοεμβρίου ἢ
... Δεκεμβρίου

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Γίνεται... ἓν... ὄργωμα... μετὰ τὸν... Μάρτιον.
... τελευτῶν... γίνεται... ἀπὸ... Ἰουλίου

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφθῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτὰρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

Ἐπὶ... ἓν... ὁλοκλήρως... ἢ... δύο... ἔτη.....

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχὴν;

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; β) ὁ ἀροτριστής

Μπορεῖται... εἰς... τὸ... ἀκκάρια... αὐτῶν...
... διασκορπίζονται... μετὰ... τὰ... ἔτη.....

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα) : 1) καθαρίζονται : τὸ ποδάρη, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ά. καὶ τὸ ὕψος κατὰ τὴν ἀροτρίσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

Σελίς 9 ἀριθ. 4

Διὰ πάντε εἶδος αἰσθητικῆς γίνονται ὀργήματα ὡς ἑξῆς:

1. Διὰ τὸν ὄντον δύο ὀργήματα. Τὸ πρῶτον γίνεται τὰ Πρωτοβόρια καὶ τὸ δεύτερον αὐτὰ τὴν ὁπώραν, ἢ ὅσοις γίνεται ἀπὸ τῆς 20 Νοεμβρίου ἕως τὸ τέλος Δεκεμβρίου.

2. Διὰ τὸ ἀκίνητον καὶ τὰ μηχανικῶν ἔνα ὀργήματα αὐτὰ τὴν ὁπώραν ἢ ὅσοις γίνεται τὸν Ὀκτώβριον

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3. Διὰ τὸν ἀναβόσκον καὶ τὰ παιδευτικὰ δύο ὀργήματα. Τὸ πρῶτον γίνεται τὸν Χειμῶνα καὶ τὸ δεύτερον τὴν Ἄνοιξιν, ὅποτε γίνεται καὶ ἡ ὁπώρα ἢ τὸ φύτεμα. Μποροῦν ὅμως νὰ γίνουν καὶ τὰ δύο τὸν ἔποχην τῆς ὁπώρας.

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῇ σιδηρᾷ ράβδῳ, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ;

Καθαρίζονται μ.έ. εἰς ἄνθρακ. πλῆθος εἰς τὸ πτερόν. ταπεινῶς ἐν ἑνὶ εἰς τὸν ἄνθρακ. τῆς ἐκείνης, τ.ο. ξάρι.....

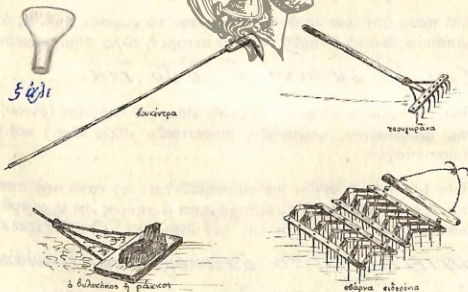
2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); *Γίνεται μ.έ. τὸ ὄργωμα. εἰς τὸ ὄργωμα, διὰ φορητῆς μ.έ. τὸ ξάρι.....*

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὄργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφῇ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

Γίνεται μ.έ. τὸ ξάρι.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

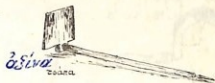
ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάππα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

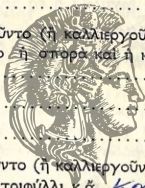
Η. ἄξινα. γιὰ τὸ ἀνέγυμνο, τὸ ζινάρι. γιὰ τὸ ἐμμελίδιο
καὶ ἀνέγυμνο, ὁ μακρὸς γιὰ τὸ ἀνέγυμνο ἀνθρ-
πιν. ἑδ ἀνέγυμνο

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγὰν) εἰς τὸ ὄργωμα
καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν
Τὸ ὄργωμα... εἰσέρχεται μόνος... ὁ ζευγολάτης.

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπο-
ρὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου
εἶδους.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν
ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ. Καλλιεργοῦνται ὅσα
ἀπὸ τὰ ζεαριὰ καὶ δὲν ἐπέρχονται ἀπὸ τὴν γῆν.
ὅσα δὲ ἀπὸ τὸ πορμενέ καὶ τριφύλλι καὶ ἐπέρχονται ἐκ
τῆς γῆς.

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμή-
λων ἐσπέρνουντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές, (βραγιές)
καὶ ἄλλως. Ἐφυτεύοντο εἰς λαίλους, αἰάτα, βειράν.
Μετὰ τὸ ἐμμελίδιο γίνονται ἀνέγυμνα. Τὸ ἀνέγυμνο
γίνεται εἰς τὸν μετὰ δύο εὐρὺ χῆρον

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

Η

Σελίς II ἀριθ. 7

Ἐν τῶν ὁσέριον τὰ κωνία, ὁ ἀρκυάς, τὰ
ρεβύδια, οἱ φασίς καὶ τὰ λούπινα ἐσθέρνον-
ται ἐν ξερσίᾳ καὶ ὅχι περὶ χόνδρα χωράφια.
Τὰ φαβόγια ἐσθέρνονται ἐν ποταμίσῃ καὶ
χόνδρῃ ἑδάφει. Ἡ μαρμερική των γίνεται ὡς
ἑξῆς:

α) Τὰ κωνία, ὁ ἀρκυάς, οἱ φασίς καὶ
τὰ λούπινα ἐσθέρνονται τὸ φθινόπωρον, μὲν ἐν
ὄρχωρῃ καὶ πεταχῇ, μὲν τὸ χερί, ὅπως καὶ
τὸ βιτόρι. Λίπαλλον δὲν χρησιμοποιοῦται,
οὕτως τοῦ γίνεται μαρμική ἰδιόπερὶ φρον-
τίδα. Τὰ ρεβύδια ἐσθέρνονται τὴν Ἀνοιξίαν
τὰ τὸν ἴδιον τρόπον. Ἐὰν ὑπάρχουν κορμὰ φ-
λάνια μπορεί νὰ γίνῃ βοτάνια ἐν ὅλῃ.

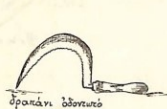
β) Ἀπὸ τὰ φαβόγια ὅσα μαρμερικοῦνται γιὰ τὸν
ζυγὸν τοὺς αὐρίων, μαρμερεύονται διὰ γυψῶ, φυ-
τεύονται ἐν μικροῦς γάλλους, 5-6 μῆτι, κατὰ
βερῆς. Τὸ χωράγι ὀρχνύεται καὶ διβορῖζεται
προσφυμένως. Οἱ γάλλοι ἀνοίχονται μὲ τὴν
ἀξίαν κατὰ βερῆς καὶ κατὰ ἐτάσεις (βραχίς).
Οἱ ἐτάσεις χωρῖζονται μὲ αὐτάνια. Ὅταν φυτρώσῃ
τὰ φαβόγια καὶ ὀρχνύουν 3-4 φύλλα διαβρῖνον-

και, παρακλίνονται και ύστερα αμβλαύνονται
για το πότισμα. Εάν τα φασόλια είναι ένοσφ-
ριχώνισμα μπαζόνται κοντά στις ρίζες και οι-
μια, για την έναρρική του βλαστού. Λί-
παφα ρίχνεται μετά το φύτεμα, περιφερειακά,
εις τους χώμους και μετά το αμβλύνωμα.

Τα άλλα φασόλια επέρνονται πεταχτά και
τα σποριές. Ύστερα όργνεται το χωράρι, για
να χωράν, βλαρνίζεται και πόβεται σποριές
για το πότισμα. Όταν μεγαλώουν άρσενά
βλαρνίζονται, για τα σπορια. Το πότισμα γί-
νεται χωράφατα. Καθ' όσον οι ποιμνίες κα-
τα τον α' τρόπον είναι: τα άντρα, τα τσαμυρά,
τα μπαρμπάγια, τα καδύλα, τα πηχιάρια ή μα-
υριά. Κατά τον β' τρόπον είναι: τα γιγασάκια
(πράσινα) και τα μαυροράκια.

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) *ἐθερίζοντο*...
καὶ θερίζονται με τὰ δρεπάνι.....

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

Τὰ χρησιμοποιοῦνται δρεπάνι. εἶναι ἐνός εἴδους, ὡς... τὰ ἀνωτέρω ὀδοντωτὴν, τῆς εὐρέως.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ.....ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα) *Μ.Ε. ΠΙΟΒΕΣ.*

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

Ἡ λεπίς τοῦ δρεπανοῦ ἦτο ὀδοντωτή. τῆς δ.ε. πιό βραχ. ὡς τῆς ἀνωτέρω εὐρέως.

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; *Ἡ τὸ ξύλινον ὡς εἰς τὰς ἀνωτέρω εὐρέως... ὁ σιδηροῦς σκελετὸς ἐλέγετο... εὐρέως.*

- 5) Ποιος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *Τὰ θεριστικά εἰς τὸν ἀγρὸν ἐκτελεῖται ἀπὸ ἐργαζομένων.*
- 6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Ἦτο. εἶναι. διὰ. τῶν. ὀσπρίων. τῶν. ζώων. καὶ. τῶν. ἀνθρώπων.*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σίτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *15-25. ἐκτελεῖται ἀπὸ τοῦ ἐδάφους, ἀπὸ τοῦ ὕψους. τῶν. δημητριακῶν.*
- 2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται) *Μετὰ τὸν θερισμὸν οἱ στάχυες εἰς τὸ χωράφι μένουσιν.*
- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραχίαι, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰι ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; *Οἱ. ἴδιοι. οἱ. θεριστὰι. ἀποθέτουν. ἐπὶ. τοῦ. ἐδάφους. τὰς. χεριές.*
- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα ; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα, τῆς χειρὸς) χωριστά ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *Οἱ. χεριές. τοποθετοῦνται. 4-6. μαζί. αἱ. κεφαλαὶ. τῶν. σταχυῶν. πρὸς. τὴν. αὐτὴν. κατεύθυνσιν.*

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί, δράγματα ; Πολλοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. . . *μεγάλη χερσὶ καὶ χερσὶ...*

γ. Οἱ Θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποίον ; . . *θερίζουν χωρὶς
γυναῖκες, ἄλλοι αἰεὶ ἄνδρες. Ἐπαγγελματίαι
θερίζονται... ἐν ἄλλοις τόποις... ἀπὸ ἄλλων τόπων.*

2) Πώς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκαπὴν (ξεκαπὴς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν) . . *Οἱ... ἐντάπεινοι ἐργά-
ται ἡμείβομεντο... αἰεὶ εἰς χρῆμα αἰεὶ εἰς εἶδος.
Τὸ ἡμερομίσθιον... ἦτο... μετὰ παροχῆς φα-
γητοῦ... ἔπαινον... ἐκείνους... θερίζουν μετὰ δα-
νειμαριῶν, δαλ... ἀλλοτρίοις δαίνονται...*

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἐφέρον τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμὸν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἐναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λουντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωση (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; *Αἱ... γυναῖκες
ἐφέρον... εἰς... ἀριστεράς... τὰς χεῖρας... πα-
λαιὰς... ἀριστεράς, ἀριστεράς... αἰεὶ... ἀπὸ... τὰ
δύο... ἀριστεράς, περιβάλλονται τὸν... ἀριστεράς... αἰεὶ
μέχρι... ἀριστεράς... τὸν... ἀριστεράς... αἰεὶ
εἰς τὴν μέσην.*

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Ποτέ δὲν ἀρχίζουσι ἡμέραν. Τρίτην. Ἐάν παρακίτ. ἐκνάχου. αὐτοποι. ἀπὸ τῆς προαφουμένης ἐνθελομένης μεριμνᾶς χειρὶς.

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. *τραγουδοῦσαν...*

διαφορὰ τραγούδια. ἀλλὰ ὅτι ἀναφερόμενα εἰς τὸν θερισμὸν.....

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν ποῦ μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον. *Ἀπὸ τῆς ἀρχαίας ἀνατολικῆς...*

καὶ ὡς τῶν. βρέχονται. ἡμεῖς ἀναστρέφει. ἡμεῖς τὸ σταυρὸν τῆς. καὶ. ὑπὸ τὴν ἀπὸ τῆς. σταυροειδῆς στάχυν. εἰς τὴν. ὡς τῶν. διαβέβηται. καὶ ἀναστρέφει. καὶ ἡμεῖς τὸ σταυρὸν. τὸ ὑπὸ τὴν. μένει. ἀθέριστον. ὁ. σταυρὸς ταπεινάζεται. ἐπὶ. εἰς τὸν. ὡς τῶν. μέχρι τῆς 14^{ης} Σεπτεμβρίου. Ἐπειὰ τὴν ἔσπευσεν τῆς ἀφύσεως τοῦ τιμίου σταυροῦ πηγαίνουν τὸν σταυρὸν ἐπὶ τὴν ἐκκλησίαν.

- δ. Τὸ δεσμίον (δεματίασμα) τῶν σταχύνων *ἵστανται τριβέται καὶ ρίπτεται εἰς τὸν ὁρόν τῶν ἐπομένων χρονιῶν.*

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεματίασμα, ἥτοι τὸ δεσμίον, τῶν θερισμένων σταχύν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μένουν οἱ στάχυν εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

τὸ δεσμίον γίνεται ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν.....

- 2) Πώς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πώς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Τὰ δεμάτια (λημάρια) ἔδενε ἕνα ἀπὸ τοὺς ἀνδρες αἰαί. συνήθως ὁ ἰδιοκτήτης. Τὸν κερ-
 ριῆς. μετέφερε ὁ ἰδίος. Στὰ δεμάτια χρυσο-
 ποιῶσε. μακρὴς. μελίχλωρος. καλαμὶς
 μακρὴ. μὲ τὰ στάχυα. δύο μάλιστα, ἀπὸ
 δύο σπείρων. καλαμὶς. ἐκείνη, συνδέον-
 ται. καὶ ἀπὸ τὰ στάχυα αἰαί. ἀποξεφύ-
 τὸ δεμά. ἔργον δὲν χρυσοποιεῖται.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

τὸ λημάρι

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐποποθετοῦντο ;

Μία ἕνα... δύο κίερες. ἐκτίνανται... ὅρδια.
 εἰς τὴν ἰδίαν. δέν. Κατὰ τὴν. τοποθετοῦνται
 ἀπὸ. ἕξ. (ὅσα. φορτίνονται. εἰς ἕνα. ἥμισυ
 αἰαί. βε. ὅσα. τὸ χωράρι. ἕνα. ὅπου. μεταφεροῦνται)

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; Ἀπὸ τοῦ 1928.

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς. *Τὰ ποδὲς γίνεται
ἐν θρακίᾳ. ἢ μία. πρὸς τὴν ἄλυσιν. τὸν Ἰαν-
νουάριον, ὡς πρὸς καὶ θρασυτήτων. αἰεὶ φη-
τείνεται. ἐν τῷ τέλει. Ἰαννουαρίου. ἢ τὸν φεβρ.*

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τοῦ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ, σχετικὸν σχέδιον, αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν. *Μ... ἐξαγωγή. ἐγίνετο. μὲ τὴν ἀρίστην
μία-μία. ρίψα. Σκαπάνη γίνεται. αἰεὶ μὲ
ἀρότρον. Σχῆμα. ἢ... δι' ἄλλο. βλ. δ. ἐν κ. ο. ο.*

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

1) Ἐσυνθηζέτο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρά χόρτα (π.χ. σανόν, τριφυλί, βίκον); Ἐσ-
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. *Ἐσυνθηζέτο. με
βοσκόν. μαι. βίαν. Σανόν. συννηζέτο. τὸ τριφυλί.
Ο. βίαν. ἐπέρχεται. τὸν. Διαιτῶν. μὲ. ἕνα. ὄρθη.
χωρὶς. αἰετρίαν. ἔχων. φροντίδα. Τὸ. τριφυλί.
ἐπέρχεται. τὸν. Μάρτιον. μετὰ. δύο. ὄρθη. ὡς πρὸς.*

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ά.). *Ἐθερίζετο. τὸν. Μάιον. με. δρέπανον. ὃ
(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας) ὡς πρὸς.
Τὸ. τριφυλί. ἐθερίζεται. ἀπὸ. τὸν. φανός. ἀπὸ. τὸν
Μάιον. ἕως. τὸν. Σεπτέμβριον. με. ὡς πρὸς.*
- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

6
Σελίς 17 ἀριθ. 6α' 1

(συνέχεια) Ἐπειτα εὐαρτίζεται καὶ χωρίζεται τὸ χυρᾶρι μὲ αὐτάνια εἰς ὑπορίες γιὰ τὸ πότισμα. Ὅταν τὸ τριφυλὶ φαρῶνι καὶ ὁ καιρὸς εἶναι ζερὸς ποτίζεται μὲ τὸ αὐτάνι. Τὸν Μάιο μόνεται τὸ πρῶτο χέρι καὶ κατόπιν εὐόβεται ταυτιῶ κατὰ μῆκος μέχρι τὸν Σεπτέμβριον καὶ καὶ τὸν Ὀκτώβριον, ἔαν ὁ καιρὸς εὐνοῖται τὸ βιάδιον. Πότισμα γίνεται εἰς 2 το ἡμέρες. Λιπανεὶ κατὰ τὴν βοσταν καὶ μετὰ τὸ πρῶτο χέρι. Διάρκεια ζωῆς τοῦ τριφυλλιοῦ μὲ καλὴ ἀπόδοσις εἶναι 4 χρόνια. Ἡ κοπὴ τοῦ βιάου μακροτέρον γίνεται μὲ τὸ δρεπάνι. Σήμερον γίνεται καὶ μὲ αἰόβαν. Τὸ τριφυλὶ περίζεται μὲ αἰόβαν. Ἡ ζήρανσις καὶ τὴν δύο γίνεται ἐπὶ τόπον, καθὼς εὐρίσκονται κοφτερά. Ὁβτερα, ἀπὸν βιάδων 3-4 ἡμέρες, δουκύνονται μὲ τὸ δρεπάνι, μαζιεύονται μὲ τὸ μαδόνι (καταρῶμι) στρώματος ἀρδοχωντίον παραλλ/λίδον, ἀνοικτόν κατὰ τὰς δύο βάσεις, διαστάσεων 1,20x0,80x0,70 περίπου) καὶ οἱ μπαλλοὶ μεταφέρονται εἰς τὴν ἀποδομὴν τοῦ εἰσάβου.

Ὁ βίαιος μακροτέρον, μετὰ τὴν ζήρανσις, ἐδένετο εἰς δεκάτια.

φωτογραφίας) τὸ δέμα αὐτὸ δεμάτια ἐγίνετο. με-
 ὠρμα μετὰ ἔργον τὴν τανύλια. τὸ μπάριον
 γίνεται ἐξ οὐρανῶν, πού ἀναφέρουμε πρὸ πάντων,
 μετὰ τὰ πόδια καὶ τὸ βάρος τοῦ σώματος. οἱ μπαρ-
 ιοὶ δένονται μετὰ ὠρμα, πού τὸ ἐργάζονται μετὰ τὴν πέντα.

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο
 πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην
 θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλωνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Συνκεντρώνοντο... εἰς... τὸ... ἀλῶνι, ἀπὸ...
 καὶ μετέφερον. ἀπὸ... τὸ χωράφι... μετὰ τὰ πόδια...

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμόν
 δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά,
 θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς χωρὸν;
 Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως; ...

θεμωνοστάσι. τὰ δεμάτια τοποθετοῦνται εἰς αὐ-
 τὸν. μετὰ τὰ πόδια καὶ τὸ μέγεθος. Ὁ γεωργὸς χερίζει
 μετὰ δεμάτια. Ποῦ εἰς θεμενίαν ὁ γεωργὸς εἰς χωρὸν...

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλωνι εἰς τὸν ἀλωνι-
 σμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρι-
 σμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον
 χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἄλωνι; ... Ὑπῆρχεν αὐτὸ ἐνταῦθα...

ἐγίνετο. ὁ χωρισμός τοῦ αὐτοῦ. ἀπὸ... καὶ...
 ἄχυρα...

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλωνι. Ἐντὸς τοῦ
 συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς
 ποίαν θέσιν; ... Κατεσκευάζετο πλησίον... τοῦ...

χωρίου...

- 5) Τὸ ἄλωνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ; ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

τὸ ἄλωνι. ἀνήκει. εἰς. μίαν. οἰκογένειαν, ἀλλὰ
ἀλλήλων. αἰαί. οἰκογένειες. πάλ. δὲν. εἶχαν. διαίῳ τους.

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἄλωνισμα καὶ πότε λήγει ; Ἀρχίζει
τὸν. Τούκλον. αἰαί. λήγει. περί. τὰ. μέγα. Τουλίου

- 7) Εἶδη ἄλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματάλωνα (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνα (μὲ δάπεδον ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχεδίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) Τὰ. ἄλωνια. ἔχουν. ἄν.

ματῶν. αἰ. ἔχουν. αἰαί. τὸν. ἀνέχον

εἰς. τὸ. πέντρον. ἔχουν. αἰαί. εἰς. ἕνα. δάπεδο, διαίῳ τους. ἀνέχον. αἰαί. τὸν. ἀνέχον.

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἄλωνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἄλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνος· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων). Πρὶν. ἀρχίσει. τὸ. ἄλωνισμα. θα.

ρίσεται. (καθαρίζεται). τὸ. ἄλωνι. ἀπὸ. τὸ. ξυρτὸ

χόρτα. ὕστερα. ἐκποτίσεται. καθαρά. μὲ. τὴν

βαρβαρίνα. (εἶδος. ἐκποτίσεται. καθαρίσεται. ἀπὸ. ἀφάντα)

αἰαί. ἀφίπεται. μὲ. καθαρίσεται. βοδίου.

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἄλωνιου καὶ ἡ ἐνάρξις τοῦ ἄλωνισμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; Γίνεται. αἰαί.

ὅλας. τὰς. ἐργασίαν. ἀφίπεται. αἰαί. ἐκποτίσεται.

Πρὶν.

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἄλωνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἄλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

Εἰς ἀπόστασιν ἑνὸς μίτρου ἀπὸ τῆς ἀνὰ χερσὶ
καταπατίζεται γυνθινὰ ἢ πρὸς τὴν βεῖρη. Διευκρινῶν,
μὲ καὶ ἐπὶ τὴν πρὸς τὸ αἰένον. Κατὰ τὴν αἰαί. ἔχρη-
σεῖς, ἐν ὅμοιόντων ἀνὰ τὸν, ὅδε, λωρὰν τὸ
ἐλάννι.

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

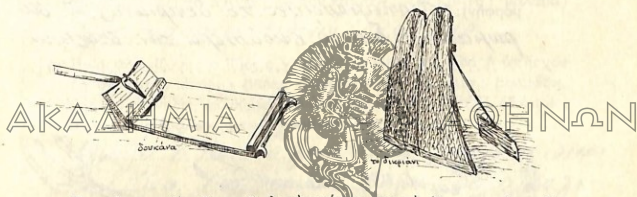
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
νιστοῦ ξύλινος στύλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος σπηγερός,
στρούλουρας, δοκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου εξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχονται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα. Ἦ.δ. . .

ἀλώνισμα ἐγίνετο. ὁρμήρον. γίνετο. μὲ ὁρμήρον. μηχανὴς
διὰ τῆς καταπατήσεως τῶν σταχύων. ὑπὸ περιφε-
ρομένης. ζώου, προεδεδεμένης. ἀπὸ τῶν ἐκ τῶν. μὲ
εἰσινί, αἰσινί. . . δειανί. ἢ. ὁρμήρον. ἐλάννι.

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλώνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλιές,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στύλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνιστοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλιές περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα). *Τὰ δάδια
ζεύονται. εἰς τὸν πυλῶνα. καὶ προβάδονται. εἰς τὸν
εὐκλειαν. πρὸς τὸν... Τὸ ἐκκλινόμενόν. τὸ ὅποιον δέ-
νεται. ἐπὶ τὸν αἰέρατα, φέρει. ἐν τῷ φέρει
αὐτοῦ ἵκηται. εἰς τὸν αἰέρατα. ἢ τὸν αἰέρατα. περὶ τὸν αἰέρατα*

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμού διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μη-
χανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὺ εἰς
ἐν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω
ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων
σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται
δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων
διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

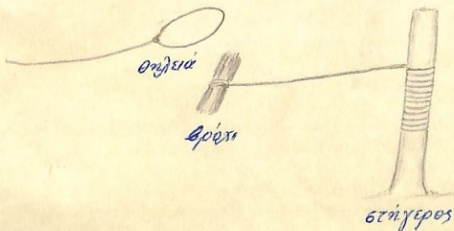
Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο
μηχάνημα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δούκανα, δικριάνι,
βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις
διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
ακά. Ἠλυνίζοντο (ἢ ἄλυνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνι-
στικὸν μηχανημα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκία,
ρεβίθια κ.ά.) ἡλυνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ
περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; *Ἐχρησιμοποιοῦντο
ἢ ἐκβάλλοντο. ἐκκλινόμενα. ὅρα παραρτήματα, διαστά-
σεων... 1, 10 x 0, 80 x 0, 18, μέ. Ἐλαφρῶς μετακί-
νουν. τὸ ἐκκλινόμενον. ὅρα τὴν, διὰ τὴν. μὴν.
μικροκίνητον. ἢ ἀπὸ τὴν. τὸν παλαιότερον. Ἐφ' ἑαυ-
τοῦ δόρον. 4-5, αἰ. ὅποιον. Ἐπεριετρίφοντο. διὰ
ἄξονας.*

Σελίς 20^η ἀριθ. 6

(συνέχεια) εἰς τὸ θρόχι, τὸ ὁποῖον εἶναι μιὰ χει-
ρὶὰ διαφανὴς διαφανὴς καὶ δεξιὴν ἐπιφανὴ
μὲ τὸ ἐν ἄκρῳ τοῦ χροῖου, τοῦ ὁποῖου τὸ ἔτε-
ρον ἄκρον εἶναι δεξιὴν εἰς τὸν ἐκτενέρον.

Μ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ὅταν τὸ χροῖον τυλιχθῇ εἰς
τὸν ἐκτενέρον ὑπὲρ ἀπὸ μεριμῶν γύρου, τὰ ἴσα
ἐνταλάσσονται καὶ πηγαίνει πρὸς τὸ κέντρον τοῦ
χροῖου πότε τὸ ἓνα καὶ πότε τὸ ἄλλο.

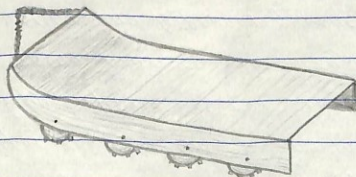
Μὲ τὸν ἴδιον τρόπον γίνονται καὶ τὰ ἄλλα,
μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι καὶ ἐκτενέρονται ἴσως,
καὶ ἀνδρόκοι μετὰ καὶ πρὸς ὁμοκί, τὰ ὁποῖα
περὶ αὐτὰ μὲ δυνάμεις εἰς τὸν χρόνον τους.

Σελίς 21 ἀριθ. γ

(συνέχεια) Ἐκαστος αἰχμολογὸς κατ' ὄψιν
τὴν αἰχμολογίαν ἐπιγάνειαν τοῦ ἵππου ὑπηρετήσας
διὰ κοπτεῖν μεταβλητὴν ἐξασφάλει. Ταῦτα
ἐκρίνοντο ἐν παλαιῶν στεφάνων οἰνοβαρέων.

Τὴν εὐάριστα αἰσθητικὴν ὁ ζυγοειρῆς
ἢ αἰαί ὁ ἴδιος ὁ γεωργός. Τὸ μηχανισμὸν
αὐτὸ ἀντικειμένην μέσον ἐκμεταλλοποιεῖται διὰ τὸν
ἀντικειμένην τοῦ βίου αἰαί τῆς αἰχμολογίας. Τὸ ἔβα-
ρον δύο βόες προδεδειγμένον ἐν τοῦ ζυγοῦ
μέτ' τὸ τραβᾶτο. Τα βόδια, δι' αὐτοῦ τοῦ
ἀντικειμένην ἀντικειμένην ἀντικειμένην ἀντικειμένην
ὁδῶν ὁ ἀντικειμένην μέτ' τὸ τραβᾶτο αἰαί τα
περιφέρει ἰσχυρὸς ἐπὶ τῆς εὐάριστα

ἢ εὐάριστα

8) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ τὴν ἐπομένην. ; *Ο. ἀλωνι-
σμός ἀρχίζει ἀπὸ τῶν 9^{ων} πρωϊνῶν καὶ
ῥίχνει περὶ τῶν 13^{ων} ὥστε ἀρχίζει τὸ
ρίχνισμα.....*

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): *Ἐχρησιμοποιεῖται τὸ δουκράνι, ἢ βα-
ρυσματῖνα διὰ τὸ κομίσματα τῶν βλάκων.*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

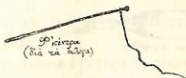

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
πους στάχυν ; *Ναι. Μετὰ δουκράνι μαζεύει
τὰ συρραμμένα στάχυν καὶ τὰ ρίπτει ἐντός
τοῦ διαγραμμένου κύκλου ὑπὸ τῶν τῶν.*

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
πημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ
φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ της ; (Σχε-
διάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα). *Ἦτο. ἢ βουκέντρα (φ' κέντρα) γιὰ τὰ βόδια
καὶ ἢ διττὴ γιὰ τὰ ἄλλα, ὅμοια μὲ τὰ τῶν
πιο ἀσπὺ εἰκόνας.*

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἡλωνίζοντο καθ' ἡμέραν . . . *Λεγεταί . . . ἀλωνία . . .*

Ἀλωνίσματα φέρονται φάλα . . . ἀλωνία . . .

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

Δεν . . . ὑπάρχει . . . εἰδική . . . ὀνομασία . . .

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταί (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τοσπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνισαῖοι καὶ ἀγωγιαῖτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βοδία ἢ αἰλαγὰ καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν . . .

Ἀλωνίζει . . . ὁ ἴδιος . . . ὁ γεωργὸς ἐφ' ὅσον ἔχει ἰδικὰ του . . . ζῶα . . . ἔιν . . . δὲν . . . ἐπὶ . . . βοδία . . . ζῶα . . . ἄλλου γεωργοῦ . . . τοῦ ἰδίου χωριοῦ . . . φάλα . . . ἀλωνιστικὸν δικαίωμα . . . τοῦ . . . εἰδικοί . . . ἀλωνίζεται . . . δὲν ἄρχοντο . . .

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Ἄλλος τρόπος πλὴν τοῦ . . . ἀλωνιστικοῦ . . . δὲν . . . ὑπῆρχεν . . . εἰς χονδρὸν ξύλον . . . διὰ τὰ ὑψηλὰ . . .

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; . . .

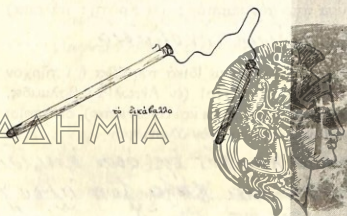
- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθίων κλπ.).....

κοπάνος στρογγυλός

ξύλο σκαμνιστὸς διὰ τὸ κοπάνισμα μικρῶν καρπῶν δημητριακῶν...

τὸ Δικάβη20

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ; Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν ;

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

.....
.....
.....

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἔλεγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

*Ἐτραγουδοῦντο... δὲ φωνάζοντο... τραγούδια... ἐλβ. ὅχι...
δίστιχα... φ. ε. τὸν... ἀρμονικῶς...*

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

ἔγινε τὸ 1956... τ. κ. ἐπαινετικῶς... προεωρεῖ...

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ ; δικιργιάνι) καὶ ποῖον, τὸ σχῆμα αὐτοῦ.

*Δὲν... ὑπάρχει... εἰδικὴ... δικριάκι...
δὲν... ἀρμονικῶς... δίστιχα...
λειῶμα... πρὸς τὸν λειῶμα... τὸ λίχνισμα γίνεται
ἀρμότως... αἰ. κ. ε. τὸ... δικριάνι...*

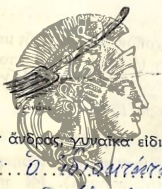

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλου ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.. *Τὰ θρινάκια γίνε-
ται μὲ τὸ δειροτόνι.*.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνῶς (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;
*Λιχνῶν ἄνδρες... ὁ... τοῦ αὐτοῦ... μ.ε. τὸν ἐργάστη
ἢ τὸν ἰδιοκτήτην... σὺν ζῶντι, ἐφ' ὅσον ἔχει ξένον... ζῶντα*
- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἁλῶ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;
*Λέγονται κόρτζαλα· ὁ καρπὸς ἀπὸ τὰ κόρτζαλα
ἀποχωρίζεται μὲ τὸ αὐτόμητρον (κεντήνην). διὰ τῆς
οὐρᾶς τῶν δειροειανοῦ ἢ διὰ ἄλλου ξύλου...
δεύτερον ἁλῶνισμα δὲν γίνεται.....*
- 5) Πῶς γίνεται ἡ ξεύξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἁλῶ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἁλῶνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο

.....

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

*Γίνεται... γέρον. λίσματα. με. ξύλινο. φτυάρι. αἰα!
 τὰ. εἰόταρα. ἀπομακρύνονται. με. τὴν. βαρυμει-
 τίναν, κατὰ τὴν. διάρμειαν τοῦ λίσματος, ὑπὸ γυναικός.*

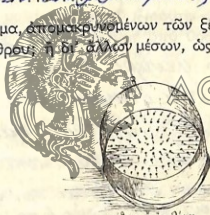
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκή-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

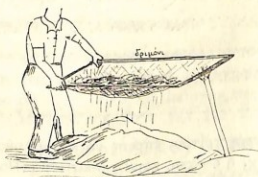
κόσκινο παλαιοῦ δερμάτινο

κόσκινο ἢ ἀφύλλοις

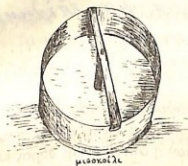
φτυάρι

δερμόν

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσσετε δέ και ίχνο-
γράφημα αυτού· βλ. κατωτέρω σχετικής εικόνας).

[illegible]

- 2) Ποια άλλα βάρη κατεβάλλοντο εις είδος εις τὸ ἁλώνι; *Τὸ παπαδιάτικο καὶ τὸ ἀγροφυλακιάτικο εὐνεκνετροῦν-το εἰς τὸ ἐκτελεστῆ, ἥτις περιήχεται τὰς οἰκίας τῶν αὐτῶν.*

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (δόνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) Παλαιότερον. Ἐχρησιμοποιεῖτο. τὰ εἰσῆλθαι,
ὀμυριδῶν. φθολα. ρι.ε. τὰ ἀριστερόν. τῆς. ἄνω. εἰσέλας,
χρησιμοποιήσας. 11. ὀμυριδῶν. ἔστίς. ἔχρησιμοποιεῖτο
και. ὁ. χτενεμαῖς. ἂ. ρι. πι. χ. ὀ. α. τοῦ. πετρελαίου
χρησιμοποιήσας. 15. ὀμυριδῶν.

- 3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνθηκὰς) *ἀπεθηκεύετο εἰς τὰ γαστήρι. τοῦ ἀντι-
πι. τοῦ ἡ. εἰς τὴν ἀποθήκην, μέθε. εἰς μέθετα.
μασθόνια... χαίματα... ὀρθογωνίου παραλλ. μέθου*

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; Ἀπελδοκέετο.. ὁτὸν.. ἀξερύνει.. τοῦ
 ὁτὰβρον.. μαντά.. ὁτὸ.. ὁπίζι.. ἡ.. μαντά.. ὁτὰ.. ἄλῳνι..
 Ἀποδύμευεις.. ὁτὸν.. ὑπαιθρον.. ὁ.. ἐν.. ἐρίνετο..

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογία τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ;...

ἔχινετο.. μετὰ.. τὸ.. ἀλῳνισμα.. καί.. ἐπιδωμένετο
 χωριστά.. ἀπὸ.. τὸ.. ἄλλο.. διεξέρει..

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογία τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχύων,
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ; ποῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ..

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Πρὸ.. τῶν.. 1940.. ὑπεῖρξε.. ἔθιμον.. νῦν.. ἀνέστη-
 ται.. φωτιά.. εἰς.. τὸ.. ὑπαιθρον.. μετὰ.. τὸ.. ἑσπέρας.. τῆς
 23 Ἰουνίου.. Μετὰ.. τὴν.. ματαθὴν.. τὸ.. ἔθιμον.. ἐπαύσε

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; ..

τὸ.. ἀναμμα.. ἐγένετο.. μεταξύ.. 8.. - 10 π.μ.. ἔβρε-
 ριντὲς.. ὥρας, 6 ε.. μὲν.. χειρονομία.. τῶν..
 χωριστῶν..

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

Δεῖν ἐμαίετο τίποτε ἔλλο. πλὴν τῶν ευφραεν-
τρων ἐν. κ. δ. ἴδαν.....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

Ὅχι.....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Η. ευφροσύνη ἐγενετο ἀπὸ τὴν 15.ῃ ἕως
τὴν 30.ῃ Ιανουαρίου 1980 ὑπὸ τοῦ
Διδύμου Κωνσταντίνου Καρανιοπούλου.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ